

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

**МАТЕРІАЛИ
V НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ**

(4 травня 2024 р., м. Харків)

**Харків
2024**

24. **Солопенко Єлизавета** (наук. кер. – д. пед. н., проф. А. С. Ткачов)
Логопедична робота в інклюзивному навчанні..... 32
25. **Сухар Альона** (наук. кер. – к. пед. н., доц. В. О. Шищенко)
Історичний розвиток полікультурної освіти в США..... 33

Секція 2. Актуальні питання природничо-математичної освіти

1. **Беляєва Єлизавета** (наук. кер. – к. пед. н. С. А. Білецька)
Використання проєктної діяльності на уроках математики в початковій школі..... 34
2. **Вовкожа Дар'я** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Н. М. Смолянчук)
Застосування арт-терапії у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами..... 35
3. **Доля Яна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Н. М. Смолянчук)
Підприємливість та фінансова грамотність молодших школярів..... 36
4. **Куценко Поліна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Н. М. Смолянчук)
Методи заохочення та покарання в освітньому процесі початкової школи..... 37
5. **Мінькова Варвара** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Л. П. Старікова)
Інклюзивне вивчення курсів природничої галузі в Новій українській школі: виклики воєнного часу..... 38
6. **Нещеретна Софія** (наук. кер. – к. пед. н., доц. В. В. Партола)
Технологія проєктного навчання на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ» початкової школи..... 39
7. **Рубежанська Аліна** (наук. кер. – к. пед. н. С. А. Білецька)
Розвиток логічного мислення учнів молодшого шкільного віку в процесі математичної гри..... 40
8. **Руднєва Діана** (наук. кер. – к. пед. н., доц. Л. П. Старікова)
Співпраця з батьками дитини з особливими освітніми потребами при вивченні курсу «Я досліджую світ»..... 41
9. **Самофалова Анастасія** (наук. кер. – к. пед. н., доц. В. В. Партола)
Питання екологічної грамотності здобувачів початкової освіти..... 42

Методи заохочення та покарання в освітньому процесі початкової школи

Куценко Поліна

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Н. М. Смолянчук

Методи заохочення та покарання в освітньому процесі початкової школи є невід'ємною складовою формування позитивних навичок, розвитку особистості та педагогічної взаємодії між вчителями та учнями. Ці методи впливають на розвиток мотивації до навчання, формування відповідальності, розуміння правил та дисципліни.

Доцільність використання методів заохочення та покарання були предметом вивчення А. Дистервега, І. Зязюна, В. Сухомлинського, К. Ушинського, С. Шацького, втім це далеко невичерпний перелік усіх педагогів-класиків минулого, які приділяли окрему увагу у своїх наукових наробках згаданим методам. На сьогоднішній день окремі теоретичні питання та практичні поради, щодо застосування методів заохочення та покарання різних розкриті у роботах: Л. Артемова, В. Білоусової, М. Левківського, Л. Масол, Н. Миропольської, Т. Поніманської, Н. Хамської та інших.

Один із основних принципів ефективного виховання – стимулювання дітей до активності та саморозвитку. Для цього використовуються різноманітні методи заохочення. Наприклад, можна встановити систему похвальних листів або нагород для учнів, які активно беруть участь у класних заходах, відзначаються на уроках чи показують особливі досягнення у навчанні. Інший підхід – це використання ігрових елементів у навчальному процесі. Він відіграє важливу роль у формуванні мотивації та підвищенні інтересу до навчання. Наприклад, вчителі можуть організовувати ігрові конкурси, вікторини, турніри знань тощо, де переможці отримують заохочення від вчителя або навіть виграшні призи.

Покарання, хоча і менш привабливий аспект виховання, також відіграє важливу роль у вихованні дисциплінованості та відповідальності учнів. Однак варто звернути увагу, що покарання має бути конструктивним, в жодному разі не деморалізуючим. Наприклад, замість того, щоб просто покарати учня за погану поведінку, вчителю можна запропонувати дитині способи виправлення помилки або альтернативні шляхи вираження своїх емоцій. Педагогу слід враховувати інтереси та мотивації учнів, щоб вибрати найбільш ефективний спосіб впливу на них.

Отже, методи заохочення та покарання в освітньому процесі початкової школи є важливим інструментом для формування позитивних навичок, розвитку мотивації та дисципліни учнів. Використання цих методів вимагає розуміння потреб та індивідуальних особливостей кожного учня, а також уміння збалансувати між заохоченням і покаранням. Правильне застосування методів заохочення та покарання сприятиме створенню позитивного навчального середовища, в якому кожен учень має можливість розвиватися і досягати успіху.